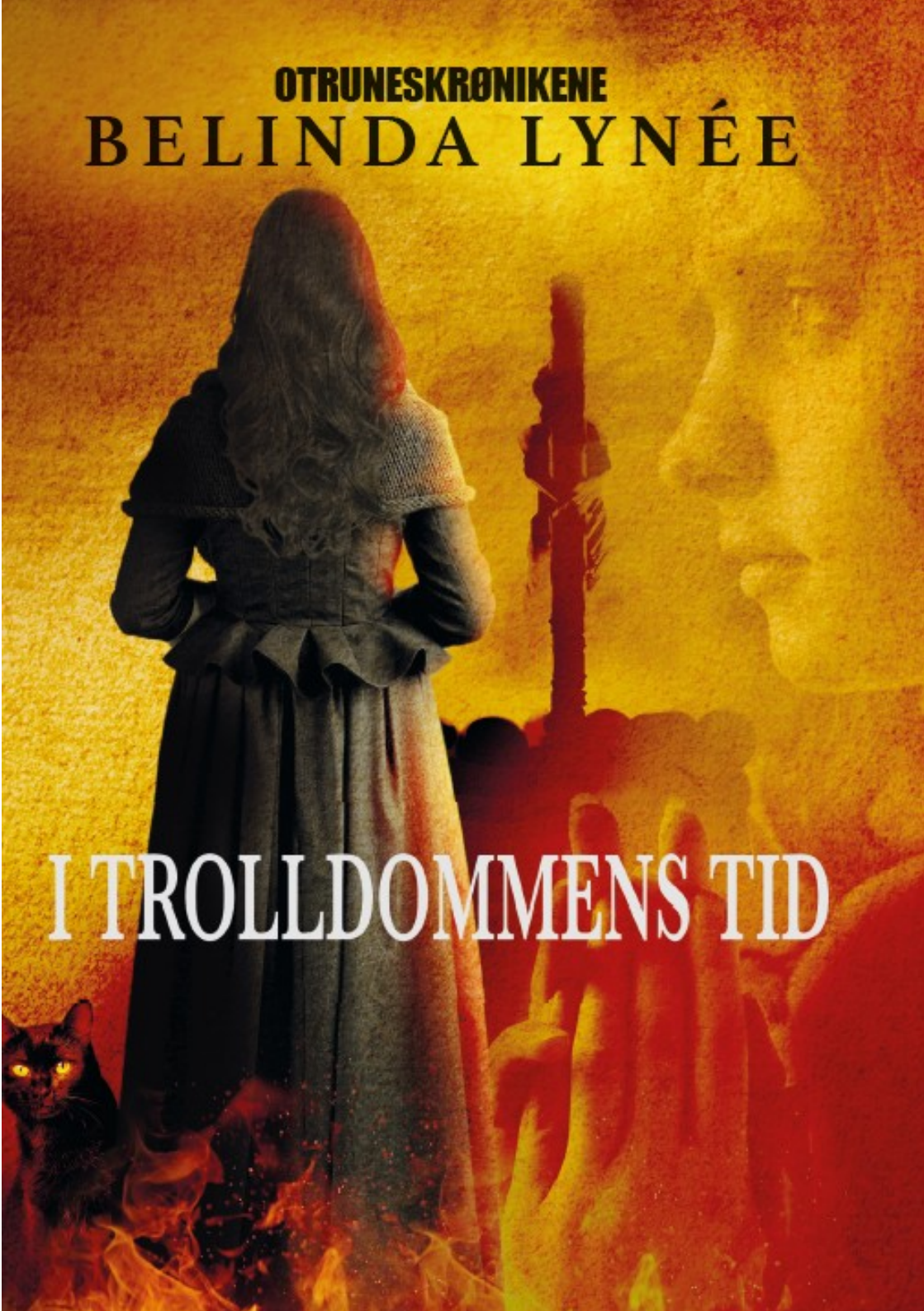
OTRUNESKRØNIKENE

BELINDA LYNÉE

I TROLLDOMMENS TID

I trolldommens tid
Copyright © Belinda Lynée, 2024
Ansvarlig utgiver: Calidris forlag
Produsert av Calidris forlag, trykt i EU
Isbn-ebok: 978-82-93926-98-6

I

TROLLDOMMENS TID

Belinda Lynée

Prolog. Sommeren 1670

– Anna, nå har de tatt flere! ropte Margrete. Søsteren kom løpende mot henne som om hun hadde den onde selv i hælene. Hun klarte ikke å vente med å overbringe nyhetene til hun var fremme og fortsatte: – Dette er mye større enn vi hadde trodd!

Anna var ute med sauene, gjorde dem klar for en sommer på setra. Søsterens ord rev henne ut av arbeidets rytme.

– Enda flere?

– Ja, Dorte Fudevig har anklaget fire kvinner for trolldom!

– Hjelpes! utstøtte Anna og satte seg ned i engen.

Det knep i magen og en emmen smak lå på tungespissen. Hun kikket bort på Margrete, men søsteren var oppspilt og brant tydeligvis inne med mer informasjon.

– Ei av de mistenkte er Annbjørg Hundal. Alle vet jo at moren hennes ble brent som trollkjerring, fortsatte hun.

Anna nikket vagt. Visst var de kjent med historien om den store trolldomsprosessen som hadde rast tjue år tidligere. Fem kvinner mistet livet, og seks andre ble anklaget for trolldom. Anna og Margrethe hadde vokst opp med disse historiene. Ofte fortalt av farens søster, Astrid. Hun elsket å fortelle barna skumle historier som gav dem mareritt i flere uker. Likevel bad de henne fortelle, især Margrethe elsket å høre Astrids halvt hviskende stemme som mante fram bilder av onde trollkjerringer som forårsaket forlis og kastet sykdom over fe. Noen av dem deltok endatil i Djevelens sabbat og hadde gått i hans tjeneste. Etter disse historiene måtte Margrethe og Anna sverge at de aldri ville forsake sin kristne tro uansett hva Djevelen måtte lokke dem med.

– Tenk at det er så mange trollfolk! utbrøt Margrethe med skrekkblandet fryd.

–Det er jo ikke sikkert alle er skyldige, innvendte Anna. Noen mener jo at Astrid er trollkjerring også …

– Men det er jo ikke sant!

Anna ble overrasket over søsterens reaksjon. Visst var det trollkjerringer blant dem, men det var ikke alltid at de anklagede var rette trollkvinner. Noen av dem var som Astrid som mente vel, men som likevel ble anklaget da de ikke kunne hjelpe de syke. Astrid hadde betrodd Anna at livet som signerske innebar en personlig risiko. Likevel syntes ikke tanta at hun kunne la være å hjelpe når hun hadde denne kunnskapen. – Det blir noe du selv må bestemme deg for en dag, hadde hun sagt til Anna.

Skjønt, kunne hun bestemme det selv? Hun var blitt lært opp i signerikunsten så tidlig som hun kunne huske. Med stor interesse hadde Anna lyttet da tanta fortalte hva de ulike vekstene kunne brukes til. Hun hadde latt Anna få prøve seg i å lage avkok og grøtomslag av urtene. Nikket oppmuntrende da hun fikk det til. Tålmodig bedt henne prøve igjen de gangene det gikk galt. Da Anna ble litt eldre, hadde Astrid vekt henne om natten for å sanke urter. Kraften i dem var nemlig størst under månens lys. Noen skulle høstes da månen var full. Andre da månen var ny. Lydig hadde Anna gått ved Astrid side i den mørke natten og forsøkt å vende øynene til den skjulte verden. Inni henne kjempet motet og frykten om hverandre. For dette var både det skumleste og mest spennende hun hadde opplevd i hele sitt korte liv. Anna spisset ørene da Astrid leste sine hemmelige signeribønner over urtene hun plukket. De samme signeribønnene trillet over Annas lepper en stund senere da hun stod ovenfor sin første syke som hun skulle kurere på egenhånd. Anna hadde anstrengt seg for å huske ordene på forhånd,

men oppdaget at da hun fulgte ritualet, kom ordene til henne som om de alltid hadde vært en del av henne.

– De kommer vel ikke etter Astrid? spurte Margrethe med store øyne og kikket på storesøsteren. For Margrethe forstod at søsteren visste mer enn de fleste. Lett rørte hun ved hånden hennes og søkte Annas blikk.

– Nei, jeg tror ikke det, svarte Anna fraværende.

Margrethe ble ved å granske søsteren. Med blikket søkte hun de merkelige grå øynene som inneholdt så mye visdom. De var som et speil mot en annen verden. Margrethe tvang Anna til å møte hennes troskyldige blå. Blikket var åpent, det lå ingen skjult visdom der nå. Lettet pustet Margrethe ut. Så kvapp hun til av skyggen som formet seg i søsterens blikk. Skiftningen var nesten umerkelig og en som ikke kjente Anna ville ikke bitt seg merke i det, men Margrethe visste.

– Jeg frykter ikke for Astrid, men dette vil ikke føre noe godt med seg.

I det samme hørte de en kråke skrike en enkelt gang etterfulgt av et bitende vindkast. Søstrene så på hverandre. Umerkelig hadde den lyse dagen mørknet foran øynene deres. Tunge skyer samlet seg over dem. Margrete søkte Annas hånd, og søsteren klemte den til svar.

Kapittel 1

Den rå morgenkulden slo mot Anna i det hun lukket døren bak seg. Rester av dugg lå fremdeles i store dråper på bladene, og disen skapte en gåtefull stemning over det vesle gårdstunet. Solen var i ferd med å klatre oppover åskammen. Om ikke lenge ville den varme opp marka, og duggdråpene ville tørke opp, men fremdeles var det kjølig. Anna trakk ullkoften tettere om seg og forsøkte å venne øynene til lyset. Selv i morgentimene var det en sterk kontrast til den dunkle belysningen i årestua.

I det hun tok sine første skritt, dukket katten opp. Usett smøg den seg innpå henne og mjauet. Smilende satte hun seg ned og kjælte med den, mens hun stirret inn i de gule katteøynene. Katten var hennes. Den hadde kommet til dem like etter at Anna flyttet inn på plassen. En dag hadde den stått utenfor huset og mjauet helt til Anna forbarmet seg over den og gav den en skvett melk. Trofast hadde katten siden fulgt Anna uansett hvor hun gikk. At det var en litt merkelig oppførsel for en katt, var det ingen som bemerket. Anna kalte ham Salomon fordi hun mente at han tedde seg som en konge blant katter.

Anna gikk mot skogen med Salomon gjetende etter. Hun skulle sanke svarthylletre. Trærne reiste seg majestetisk i det hun forlot innmarka som for å vise at hun nå befant seg på utemmet mark. Astrid likte ikke at Anna vandret i skogen på egenhånd. For man kunne aldri vite hvilke usalige vesener man støtte på. Det var nok sant, men de beste vekstene var å finne i skogens dyp, da fikk det ikke hjelpe at skogen også var haugfolkets hjem. De var bare farlige for dem som lot seg lokke.

En gang hadde en fra haugfolket klart å lokke Anna. Han hadde lovet henne å se igjen de døde. Det oppfordrende smilet fikk henne til å følge med. Først i villrede, men så hadde lengselen overtatt. Han tok henne med til stadig mørkere avkroker av skogen. Tåken lå som et tykt teppe, og hun kunne knapt skimte sine egne føtter. Et sted langt inne i henne visste Anna at hun burde snu, men hun kunne ikke. Hun måtte se om det var sant som han sa. For om de var der måtte hun gå til dem.

Det var Jomfruen som fikk avverget ulykken. Det var en av de få gangene hun hadde vist seg i egen person for Anna. Vanligvis var hun mer som en hvisken. Plutselig hadde hun stått foran Anna i all sin hellighet og kommandert henne til å stanse. Den underjordiske forsvant, og Anna kom til seg selv. *Anna burde vite bedre enn å tro at de befant seg i den gudsforlatte avkroken*. Jomfruen forsvant igjen, og Anna løp tilbake til menneskenes verden. Aldri siden hadde hun latt seg lokke av haugfolkets fagre løfter.

Anna fikk øye på en eng av ramsløk. Den hadde kanskje ikke de samme helende egenskapene, men den smakte godt. Møysommelig gransket Anna bladene. Hun måtte være sikker på at det var ramsløk og ikke liljekonvaller. Det siste ville bety den sikre død.

Da hun omsider hadde fylt kurven med både ramsløk og grener fra svarhylletreet, satte hun seg inntil en bred trestamme. Solen brant mot huden. De fleste lot seg brune av den, men hennes egen hud forble like hvit. Like hvit som de fine frøknene, brukte Astrid å si.

Tankefullt lot Anna fingrene gli gjennom det mørke håret. Hun var 17 vintre nå, og ikke lengre et barn, men fremtiden hadde ikke Anna store håp for. I bygdas øyne var hun ikke noe annet enn en mystisk signerske de ikke ønsket å stifte nærmere bekjentskap med, om de nå i det hele tatt så henne som signerske. For hvisket de ikke om annet bak hennes rygg?

I barndommen var det annerledes. Da var det nettopp disse særegne evnene som gjorde de andre barna nysgjerrig på henne. Særlig evnen til å se det skjulte hadde gjort inntrykk på dem. Det var før alt det vonde skjedde. Før hun ble en utstøtt. Det sved i øyene. Anna pustet langsomt. Noe svar på hva som faktisk skjedde, hadde de aldri fått. Anna husket enda hans siste ord og blikk, frykten som hadde etset seg inn i ham. Og hva med henne selv? Astrid sa hun lignet ham. Anna grøsset av tanken. Det måtte aldri skje.

Tankestrømmen ble avbrutt av en lyd. Anna kom seg på føttene og stirret vaktsomt rundt seg. Hun visste ikke hvem eller hva det var, men det var verken dyr eller hulder. Det var nok best å gå. I stedet for å ta den vanlige veien gjennom skogen, ville hun ta omveien via Prestebekken. Lyden av ukjente skritt blandet seg sammen med hennes. Ubevisst satte hun opp tempoet. Hjerterytmen økte i takt med gangen. Beina gikk av seg selv, ønsket å flykte fra faren. Men nei, Anna snudde seg isteden brått, akkurat tidsnok til å få et glimt av en skikkelse som smatt bak et tre.

– Hvem der?

Ekkoet dundret tilbake. Deretter stillhet iblandet hennes pust som lød som galopperende hester. Hadde hun innbilt seg skrittene? Nei, det var noen der.

Plutselig trådde Jon fram. – Det var ikke meninga å snike meg innpå deg sånn. Jeg tenkte å gi meg til kjenne, men så forsvant du så raskt.

Anna nikket kort til svar og snudde seg igjen.

– Vent, Anna!

Hun stanset, uten å snu seg.

–Kan du ikke sette deg ned litt her sammen med meg?

Fortsatt stod hun med ryggen mot ham. Strammet hver muskel.

–Vær så snill, Anna. Vi har jo ikke alltid vært fremmede for hverandre.

Rolig snudde hun seg, noe han tydeligvis tok som en invitasjon til å komme nærmere.

– Hver søndag har jeg ønsket å få deg i tale, men du reiser så fort presten er ferdig med prekenen, fortsatte han.

Ordene ble hengende i lufta en stund. Han stod der rank og avventende på hennes reaksjon. Anna trakk pusten. Målte ham med blikket

– Du vet jo hvor jeg bor om det skulle være så viktig!

Han lot seg imidlertid ikke vippe av pinnen. Faktisk så han lettet ut over å få en respons. Han smilte bredt og gikk mot henne.

– Jeg kunne ha prøvd hardere, medga han.

Oppriktigheten i det blå blikket gjorde større inntrykk på henne enn hva all verdens kløktige ord kunne gjøre. Anna så bort.

– Ingen av oss fikk lov til å oppsøke deg, fortsatte han. – Men jeg glemte deg ikke.

Han tok hånden hennes og fikk henne til å sette seg ned. Anna sa ikke mer, merket seg bare det granskende blikket hans.

– Kan det ikke være som før mellom oss? spurte han.

– Som før? Vi var barn.

Anna forsøkte å frigi seg fra grepet hans, men han ville ikke slippe henne. Stemmen var så forlokkende. Likevel forstod hun ham ikke. Hvorfor kom han nå så lenge etter?

Motvillig møtte Anna blikket hans. Hun kunne ikke unngå å legge merke til hvor kjekk han var. Han hadde vært pen som barn, men nå hadde han vokst opp til å bli en mann. Den markerte kjeven og grovheten i stemmen vitnet om det. Håret hadde fremdeles den nøttebrune nyansen hun bestandig hadde likt. Øynene var som før, mørkeblå med dette muntre uttrykket som hadde overtalt henne til så mangt som barn. Hånden som holdt hennes var grov og brunbarket. En gang hadde den hatt hennes størrelse.

– Kan du gi meg fiskelykke? spurte han med ett forventningsfull. – Jeg og Jens Gjel skal ut på fiske på lørdagen og jeg ønsker å få mer fisk enn ham.

– Kom du til meg for å få fiskelykke? Anna dro til seg hånden.

– Selvsagt ikke, svarte han raskt. –Jeg kom til deg fordi jeg ønsker å kjenne deg igjen. Men jeg har jo ikke glemt alt du kan. Det siste dro han litt på.

– Jeg er signerske. Fiskelykke kan jeg ikke gi deg. Alle får den lykken som tilkommer dem.

– Kan du ikke gi meg litt ekstra? spurte Jon.

– Om jeg gjorde det ville det bety at jeg stjal lykken fra en annen.

– Og det vil du ikke?

– Jeg bedriver ikke trolldom.

I stedet for å kommentere det begynte han å fortelle om hvordan det gikk med familien hans og om andre kjente i bygda. Han fortalte lett og vinklet det meste humoristisk. Selv om Anna sjelden sa noe, så det ikke ut til å stoppe ham. Ufrivillig måtte Anna smile. Hun hadde nesten glemt hvor snakkesalig han var. Det var noe som tydeligvis ikke hadde endret seg. Han lo også innimellom og blottet den hvite tannrekken. De var sunne og hvite alle, foruten en som var knekt. Synet av den knekte hjørnetannen sendte henne tilbake til en høstdag lenge før. Skriket som buldret mellom bergene da han falt. Blodstripen på den grå klippen. Hennes undersøkende hender som lette etter kilden. Smilet hans som ikke lengre var lytefritt.

Anna senket skuldrene og lot den lattermilde stemmen mane fram flere bilder. Lett lot hun hånden stryke over gresstusten som stakk opp fra den enslige tuen de befant seg ved, stadig med et smil lekende i munnviken.

– Jeg må hjem, sa hun brått og reiste seg.

– Allerede? Han reiste seg opp sammen med henne. – Ser jeg deg igjen snart?

Anna la på sprang uten å svare, men hun kunne ikke unngå å kjenne blikket hans som brant i nakken.

Kapittel 2

Den mest imponerende gården i hele Oddernes var utvilsomt Kongsgården. Kongsgården lå ved Prestebekkens utløp, like ved Topdalsfjorden. Den hadde blitt bygd av lensherre Palle Rosenkranz i 1646, men den ble ikke et varig hjem for lensherrene over Oddernes. For etter at eneveldet ble innført i Danmark-Norge i 1660, var lensherren blitt erstattet av amtmannen. Amtmannen over Lister og Mandal hadde valgt å flytte til Christianssand framfor å ta i bruk den imponerende herregården på Oddernes. Slik begynte Kongsgården gradvis å forfalle, og med tiden fikk den en ny funksjon som fangehull.

På tross av et begynnende forfall, imponerte Kongsgården fremdeles Anna. Det hadde den gjort siden barndommen. Den gangen hadde hun og flere av bygdas barn sneket seg rundt bygningen. De modigste klatret over gjerdene og gjemte seg inne i hagen. Særlig spennende hadde det vært den gangen det ble hvisket om at det satt hekser i fangehullet på Kongsgården. Med skrekkblandet fryd husket Anna hvordan de lusket seg rundt i håp om å få et glimt av en av trollkjerringene. Barna stod gjemt bak trærne da dørene innimellom ble låst opp og noen menn brakte mat ned til kvinnene.

En gang hadde Anna blitt vitne til at de førte en kvinne ut av fangehuset. Livredd for å bli oppdaget gjemte hun seg bak treet, men nysgjerrigheten tok raskt overhånd. Forsiktig strakte Anna hals for å se trollkjerringa ordentlig. Hun gikk krokbøyd mellom mennene uten å yte noen form for motstand. Anna bestemte seg for å følge etter dem og tok sine første skritt, da heksa plutselig snudde seg og satte blikket i henne. Anna kvalte et skrik, men ble stående fullstendig urørlig.Det var som om trollkjerringa så tvers igjennom

henne. Trengte inn i de innerste kroker av henne. *Nei,* ville Anna rope, men ordene ville ikke frem. Omsider slapp heksa blikket, og først da kunne Anna røre seg igjen.

Opphisset hadde hun fortalt om hendelsen til de andre barna som lyttet med store øyne. I lange tider etterpå hadde Anna mareritt om at heksa satte det onde øyet i henne. Talløse netter måtte faren og moren trøste henne når hun våknet svett av sine egne skrik. Drømmene slapp ikke taket før faren fortalte at trollkjerringa var brent, og med det var trolldommens hennes brutt.

I ettertid visste ikke Anna hva møtet med heksa i barndommen betydde, men det skulle alltid stå for henne som en uhyggelig opplevelse. Alltid kom hun til å bære med seg mistanken om at heksa hadde forbannet henne. Det virket sannsynlig alt tatt i betraktning.

Anna og Astrid rodde innover til Christianssand by dagen etter Annas møte med Jon.De skulle foreta sine månedlige innkjøp i byen og fikk lånt en båt da det var mange som skyldte dem tjenester i bygda. Kvinnene byttet på å ro, men Astrid ble raskere sliten enn Anna. I det hele tatt hadde hun virket mer sliten den siste tiden. Anna visste ikke hvor gammel Astrid var, men hun gjettet hun måtte være over femti vintre. Håret hadde grånet, og et nett av fine linjer tegnet seg i ansiktet. Øynene var ikke like klare og blå som de en gang hadde vært.

Anna hadde kjernet smør og satt til ramsløken hun hadde plukket, og de håpet på å få byttet til seg litt fisk for smøret. Hun hadde ikke nevnt noe om møtet med Jon i skogen ovenfor Astrid. Hvorfor skulle hun det? Antageligvis ble det med dette ene møtet. Han ville neppe oppsøke henne igjen når han ikke hadde gjort det tidligere. Anna ristet på hodet. Best å skyve det unna.

– Det ser ut til å bli fint i dag også, sa Astrid og tittet opp mot himmelen, mens hun lot hånden skygge for solen. – Jeg tror sommeren har kommet for å bli.

De rodde videre i taushet. Heldigvis var ikke turen over Otra så lang, elva som skilte Oddernes fra byen. Christianssand var en ung by, men Anna synes den vokste i størrelse for hver gang hun var der. Byen var dessuten et viktig knutepunkt for trelasthandelen med både hollendere og engelskmenn.

At de hadde fått en by tett på seg, merket bøndene først da presten forlot dem og flyttet til byen. Herr Anders hadde motvillig gått med på flyttingen så lenge han fikk beholde prestegården på Oddernes. Helt siden han dro, synes Anna prestegården virket hul. Som om også den savnet ham. Herr Anders var en godt likt mann i sognet, og for Anna hadde han vært så mye mer enn en åndelig veileder. Til ham hadde hun kommet da hun som barn begynte å få syner av Henne. I stedet for å riste på hodet, smilte han vennlig og mente at Anna beskrev den hellige Jomfru. Hvilket betydde at Anna måtte være viktig for Vårherre. Det var blitt hennes frelse.

De to kvinnene spaserte mellom de rette og åpne bygatene. Anna hadde tatt på seg sin beste kjole i anledning bybesøket. Kjolen var en julegave fra Astrid året før og det mest kostbare kledet Anna eide. Den var laget av lin og farget i en lysblå nyanse som Astrid mente ville stå godt til Annas bleke hud. Over kjolen bar Anna et hvitt sjal. Håret hang løst og rakk henne til midjen.

– De begynner å se langt etter deg, bemerket Astrid.

Anna svarte ikke. Blikkene hadde fulgt henne gjennom livet. Hun visste godt hvorfor de stirret på henne hjemme i bygda, men her… Visste de hvem hun var her også?

Det var et yrende liv i byen. Som om den vokste for hver gang de besøkte den. På torvet stod det flere fiskeboder, og et titalls mennesker forsøkte å ta seg fram til dem, noen til fots, mens de mer

velstående brukte hest og kjerre. Bortenfor fiskebodene stod en smed som tilbød eierne av en ung hingst å sko den til en rimelig pris. I andre boder stod det menn og kvinner og solgte egg, ost og smør. Flere varer som byfolk ikke nødvendigvis var i stand til å lage selv. Anna hadde glemt hvor mye leven det var i byen. Kakofonien av stemmer fra selgere som underbød hverandre gjorde henne helt ør.

Astrid holdt stø kurs mot en av fiskebodene og begynte straks å kjøpslå om varene de hadde med. Pruting falt henne naturlig. Anna holdt seg litt i bakgrunnen og betraktet opptrinnet.

– Men er det ikke Anna!

En varm hånd ble lagt på skulderen hennes. Anna snudde seg med et smil og hilste presten og hans familie.

– Har dere også tatt turen til byen på en av disse godværsdagene Herren velsigner oss med? spurte han.

– Vi kom for å bytte til oss noen varer.

– Ja visst, nikket han mot Astrid som stod i ivrige forhandlinger. – Hun kan kunsten med å gjøre en god handel.

Da Astrid oppdaget at presten var kommet avsluttet hun handelen. – Er det Dem, Herr Anders! Hun kom bort og tok prestens hånd. – Vi savner så inderlig å ha Dem hos oss på Oddernes. Det er synd at presten måtte flytte til byen.

– Jeg kan forestille meg hvor skjønn prestegården vil være i dag. Men ja, nå ble det slik at vi måtte flytte til byen, svarte han og tittet bort på sin hustru. – Vi kommer snart opp for å tilbringe sommerukene der.

– Presten er velkommen til å titte innom når han har mulighet, sa Astrid.

– Det skal jeg gjøre. I mellomtiden får du holde et godt øye med unge Anna, nikket presten og lot blikket streife henne igjen. Så lo han med sine gulnede tenner. – Hun er jo aldeles ikke noe barn lengre.

Forlegen tittet Anna bort og skjulte smilet.

Kapittel 3

Den bankende lyden rev Anna ut av drømmen. Hun satte seg opp i sengen og kikket rundt seg. Salomon lå ved siden av henne og døste, men Astrid var fremdeles ikke kommet tilbake. Det kunne bety at fødselen drøyde eller så var det fremdeles natt. Hvem oppsøkte henne nå?

– Hvem der? spurte Anna.

– Knut fra Dalsplassen, lød en sped barnestemme.

Anna dyttet slåen til side og fikk øye på en liten gutt.

– Mor sier at Astrid må komme med en gang.

– Astrid er ute for å hjelpe i barsel, men kanskje jeg kan hjelpe?

Gutten stod med lua i hånda og så ut til å vurdere forslaget hennes. Fjeset var grimet av sot, og buksene var lappet så mange ganger at det knapt var noe igjen av den opprinnelige buksa.

– Er du Anna? spurte han med store øyne.

–Ja, nikket hun.

–Mor sa at jeg helst skulle finne Astrid, men hvis hun ikke er her, får jeg vel ta med deg.

Anna nøyde seg med å spørre hvorfor han hadde blitt sendt ut midt på natta. I horisonten grydde den lyse sommernatten allerede av dag.

– Far er syk. Han må holde sengen fordi han har vondt.

– Så blir jeg med deg, sa Anna og bad gutten vente, mens hun gikk inn og hentet sakene sine.

Det var raskt gjort. Både hun og Astrid la bestandig de mest nødvendige tingene klare for å kunne reise ut på kort varsel. De gikk sammen i stillhet, hun og gutten, på den vesle stien. Det var omtrent 20 minutters gåtur mellom gårdene. Dalsplassen var i likhet med

Lunden en husmannsplass som lå under prestegården. Anna kunne ikke huske å noensinne ha vært på Dalsplassen. Verken Toralf eller Jorun Dalsplass hadde tilkalt Astrid eller Anna før. Det var noe mistenksomt i ekteparets blikk når de studerte Anna i kirka. Sine fødsler hadde Jorun Dalsplass tydeligvis ordnet med hjelp fra nærkona i bygda. Det måtte bety at det stod ille til med Toralf nå.

Mistanken ble bekreftet straks de kom inn i den fattigslige husmannsstua. Her var ikke forholdene stort bedre enn de var hjemme på Lunden. Anna hilste og spurte hva som stod på.

Jorun Dalsplassens stod i døren da de kom. – Hvorfor hentet du ikke Astrid? spurte hun sønnen.

– Hun var ikke hjemme, svarte han.

– Astrid hjelper til med en vanskelig fødsel på Påskeberget, skjøt Anna inn.

– Nåvel, nå som du er her kan du kanskje hjelpe. Min mann ligger syk, og han har så store smerter at han skriker rett som det er.

– Hvor har han vondt?

– Magen, sier han.

Jorun gikk foran og viste henne bort til mannen som satt i sengen. Det befant seg flere barn i huset. Den minste lå i en vugge og kunne ikke engang ha fylt året. Barnet sutret, men Jorun gjorde ikke til mine til å ville ta det opp. I den andre senga lå det en annen gutt med åpne øyne. Han sa ingenting, lå bare og kikket for seg selv. Anna undret seg over at barna var våkne midt på natta frem til hun hørte et skrik og så mannen som var kilde til det.

En gråbleik skikkelse lå i sengen. Han var klam av svette og ansiktet fortrakk seg som i store smerter. Han forsøkte å sove, men selv i søvnen lå han og ynket seg.

– Toralf, Anna Abelsdatter er her for å se til deg.